

2993.

Kokemäki.

oli 5 - 6 tuumaa paksu. Sen alla keltainen hietamaa. Turvekerroksen ja koskemattoman hietamaan välissä oli paikoittain ruohojuurien kietomia haudattujen jälkiä, kulloinkin noin neliökyynärän eli 1/2 n:kyynärän alalla; vähällaisesti poltettua luumurua, hiilensekasta multaa ja kalua, missä miehen, missä naisen. Luumuruja ja hiilen vähyydestä nähden ne vaan, polttolavalta tuotuna ikäänkuin edustivat vainajaa kalmistossa, joka ehkä aikoinaan oli ollut hongikko kosken partaalla. Kalut, joissa ei myöskään näy tulen jälkiä, olivat nähtävästi ehjinä pantu luumuruja ja hiilen joukkoon. Vai olisivatko hiilet jätteiltä pienestä uhrivalkeasta hautauspaikalla? Hautauspaikat olivat noin 1 1/2 - 3 kyynärän päässä toisistansa."

Tästä paikasta on S. Wilskmanin kautta myöhemmin tullut keltainen helmi N:o 2998:18.

Myöhemmin tullut myös N:o 3175.

2994.

Förteckning öfver de fynd, hvilka Magister A. Hackman och Studeranden B. Jung i juni år 1894 gjorde under gräfningar i stenkummel i Sjundeå Ingo, Wirmo och Kiu-kais socknarna, samt öfver på samma resa uppköpta fornsaker.

Sjundeå

I.

Krejansbärgen.

Stenkummel på Krejansbärgen invid

Sjundeå Kyrka.

På Krejansbärgets högsta terras och nära

2994.

Sjundeå

intill dess västra brant finnas 4 stenkumme. Ett af dem undersöktes den 4 och 14 juni 1894. Jfr. situationsplanen öfver kumlen.

Kumlet rundt. Diameter 11 m. Höjd 2 m. Urgröpning i midten, i hvars botten en stor sten med flat öfveryta, dock var denna sten ingen "silmäkivi" eller "midtsten". De flesta stenarna i kumlet voro af människo- eller hästhufvudetsstorlek. Några få i botten hade större dimensioner. Ingen kista, icke heller någon tydlig inre sterring. Under stenarna på hällen ett tunt lager mull och grus. Fynden bestodo i;

1. Bitar af lerkärl af svartmassa med grå yta, funna i mull- och gruslagret på rösets östra sida.

Bitar af musselskal, funna mellan stenar både på östra och västra sidan.

Kolbitar strödda här och där öfver botten och mellan stenarna.

Ett brändt ben, f. ungefär 1 m. öfver botten på en sten bland litet mylla, grus och kol.

II.

Stenröse på ett bärg i Masarskogen.

1/2 kilometer norr om Knappa by i Degerby kapell och Ingå socken, unders. den 14/6 1894.

Stenröset ligger på ett brant bärg i Masarskogen, ett kort stycke väster om byvägen, där den för förbi torparen Bergströms torp. Det är uppfördt öfver en bärgsklack, som delvis genomskäres af en skrefva. Röset betäcker denna skrefva helt och hållet samt

Degerby ka-

pell

Masarskogen

2994.

Degerby ka-
pell.
Mabarskogen.

utbreder sig öfver bärgsklackens högsta kul-
lo. Jfr. B. Jungs planritning och skärning
i topografiska arkivet samt en fotografi,
tagen från en ståndpunkt öster från röset.
Rösets diameter utgör 6 m i N och S samt
7 m i V o. Ö. Den med stenar utfyllda främ-
re del af skrefvan hvilken liksom bildar
en gång till röset, är 5 m. lång. Rösets
höjd är 1,2 m. Ungefär i rösets midt står
en större sten, som höjer sig öfver alla
de öfriga och hvilar på några mindre ste-
nar. De öfriga stenarna i röset äro af
människo- och hästhufvudsstorlek. Sedan ste-
narna blifvit bortplockade, påträffades i
bärgskrefvan ett tjockt lager af kolblandad
mull, på skrefvans rand ett tunnare sådant.
Fynden bestodo uti:

2. ett antal lerkärlsbitar, bland hvilka två
kantbitar med på kanten intryckta gropar,
funna väster om midtstenen i mullagret. Kol-
bitar.

2994:3.
Ingå socken
Degerby Kapell,
Gummarbackarby
Vinkers åker.

III.

IV.

Wirmo soc-
ken. Aikki-
nen by.

Stenröse, på Juho Aikkinens mark. Aikki-
nen by, Wirmo socken. Undersökt den 22/6 1894.
Stenröset ligger på Juho Aikkinens mark,
ungefär 1/2 km. nordost om Aikkinen by
vid skogsbrynet nära ändan af en bred fä-
stug från Nihdainen gård. I närheten ligga
3 andra stenrösen. Det undersökta är det
som ligger mest åt sydväst af gruppen. Di-
mensioner: 3 m i diameter, 25 cm öfver
den omgifvande marken. Den yttersta randen
täkt af jord. En midtsten (silmäkivi) af
ungefär 1 m höjd.

3. Stenyxa med
skafthål närmare
banen än äggen.
Banen afrundad.

Både öfre
och nedre ytor-
Jfr. B. Jungs

skärning.

na plana. Grå-
spräcklig sten
art. Längd
13,9 cm; största
bredd vid skaft
hålet 6,9 cm;
höjd 6,15 cm.
Funnen i Vin-
kers åker, Gum-
marbacka by,
Degerby Kapell
och Ingå soc-
ken. (valok.
V.A.16:16).

De öfriga stenarna voro af ett människo-

2994.

Wirmo socken hufvuds storlek och något större.

Aikkinen by. Fynden bestodo 1:

4. Ett obrändt (djur?) ben,
Något litet brända benskärffvor.
Kolbitar.

v.

Wirmo s:n

Aikkinen by.

Stenröset på Tuoma Aikkinens mark, Aikkinen by, Wirmo socken, Undersökt den 22/6 1894.

Stenröset ligger ungefär $1/3$ km. väster om det sistbeskrifna kumlet vid skogsbrynet på en lindrigt sluttande låg sandås, som uppbär en mängd rapakivi- och andra stenblock. På detta ställe och i rösets omedelbara närhet har förut stått ett torp af hvilket numera endast ruinerna af eldstaden samt en förstörd källare återstå. Till denna källarbyggnad hafva stenarna tagits från rösets södra kanta; som är delvis sönderplockad. I rösets midt reser sig en stor sten (silmäkivi) med en diameter af ungefär 3 m och en höjd af 2 m. De flesta stenarna voro af en lätt mansbördas storlek endast några få i botten hade större dimensioner. Luckorna voro i allmänhet icke fyllda med småsten. Under stenhögen ett djupt lager af sand, delvis betäkt med ett tunnare lager af kolblandad mull. Dylig mull låg äfven här och där på stenarna. Stenrösets dimensioner äro 11-12 m. i diameter samt 1,30 - 1,45 i höjd.

Fynden bestodo 1

5. Några bitar af läderremmar eller snö-

Jfr. B. Jungs planritning af röset samt 2: ne fotografier 1) före undersökningen från öster, 2) under undersökningen från norr.

2994.

Wirmo s:n
Aikkinen
by.

ren hittade sydväst om midtstenen i sandlagret.

Två prylar (?) af ben, den ena 9,7 cm. lång, den andra 11 cm: hittade väster om midtstenen och delvis under densamma.

Ett tiotal bitar af ett ljusbrunt lerkärl, några bitar afrundade, h, norr om midtstenen.

En liten flintskärfva (2 cm. l., 1,7 cm. br. 0,4 cm. tj.), som har varit utsatt för eld, hittades under midtstenen på dess västra sida.

En liten spetsig tillhuggen sten, möjligen en pilspets (?) längd 3,6 cm, bredd 1,2 cm.

Täljda träbitar, pinnar, pluggar, käppar hittade i det djupa sandlagret under stenhögen öster om midtstenen.

Brända ben, kringströdda öster och söder om midtstenen, i sandlagret. Kol.

Hästtänder, hittade på några stenar väster om midtstenen.

Obrända djurben, öster om midtstenen. Fragment af en karda, hvars ålder obestämbar men knappast torde öfverstiga 100 år, på en tämligen djupt under det öfversta lagret liggande sten norr om midtstenen.

En liten platt, tungformig järnskiuva. *kk?*

VI.

Eura socken
Kiukkais
kapell. Pannelia
by.
Kolimäki.

Stenröse på Kolimäki, i Ella gårdsskog, Pannelia by, Kiukkais kapell och Eura socken, undersökt 2/7 1894.

Stenröset ligger i skogen på stenhölstrigermark. Om detta och några nära detsamma liggande rösen se K. Killinen, Klinteitä muinaisjäänöksiä Ulvilan kihlakunnassa. Finska Vetensk. Societ.:s Bidr. t. kännedom af F:s natur och

Jfr. B. Jungs planritning öfver rösets botten samt en fotograf från sydost.

2994.

Eura socken
Kiukkais ka-
pell. Panelia
by. Kolimäki.

folk 33 dje häftet sida 83. Det undersökta kumlet är det på första raden omnämnda.

Dimensioner äro ungefär 5,50 m. i diameter, 2,10 m i höjd från söder. I bottenens midt bildade några på kant ställda stenhällar en ofullständig lilla medfaren kista med längdriktning i N och S. Väster om denna lämningar af en annan likaledes ofullständig kista bestående af för det mesta kullfallna eller lutande stenhällar med hufvudriktning i V. och Ö. Vid rösets sydöstra kant en mindre bättre bibehållen hällkista med en längdriktning i N.N.O. och S.S.V., en längd af 1,25 m, en bredd af 60 cm samt en höjd af . Byggt af flata stenflisor af ungefär 60 cm. längd samt täkt med två större dylika. I västlig riktning från denna lilla hällkistas sydvästra hörn sträcker sig en 4,6 m. lång, 0,60 m hög och 1 m bred mur av omsorgsfullt på hvarandra lagda och mellan hvarandra inskjutna mindre stenflisor. Den norra och nordöstra delen af rösets botten är uppfylld af stenar af mer än en mansbördas storlek, hvilka ligga utan någon bestämd ordning. De öfriga stenarna i kumlet voro dels kantiga dels platta stenflisor, hvilka ofta lågo omsorgsfullt inskjutna i hvarandra.

Fynden bestodo i:

6. Erända benskärfvor i stor mängd f. dels på, dels under den lilla hällkistas bottenflisor.

Kol och halfförkolnade träbitar mellan rösets stenar samt (mindre kolbitar) här och där på rösets botten.

Koivisto torp.
2994:7 och 8.

7. Stenyxa med skafthål. Fragment. Gråstenart. Öfre ytan kullrig, under platt. Baneändan saknas. Fragmentets längd 7,7 cm, höjd 3,7 cm; bredd 6,6 cm. Funnen enligt säljarens, torparens Nestor Koivistos uppgift i ett stenröse i Heikkilä-skogen, invid Koivisto torp, Panelia, Kiukkais Kapell Eura socken.

2994:8. Fragment af en stenyxa med skafthål. Endast ägghälften i behåll. Den öfre och undra ytan äro smala och platta, deras kanter bilda en från midten mot en punkt nära äggen inåt svängd linje, från denna punkt löpa kanterna ihop och bilda en skarp vinkel vid äggen. Sidoytorna äro höga. Fragmentets längd 8,1 cm, största bredd 2,8 cm, höjd 3 cm. Funnen enligt säljarens, torparens Nestor Koivistos uppgift invid stenröse där N° 7 blifvit hittad.

2994:9.

Vähä-Jaakkola.

Stångbetsel

med munlag, långa halfcirkelformigt böjda stänger

och en på hästens näsben liggande med taggar försedd kedja. Stångernas längd 22,6 cm. För-

ärad till fornminnesföreningen af bonden Nestor Vähä-Jaakkola (genom mag. A. Hackman).

